

”När man talar med politiker måste man tala om livet”

Att få kommunpolitiker att tänka mer på den byggda miljön är Ann Lindqvists uppdrag. Hennes resor runt om i landet har fått henne att se stadsarkitektens roll i nytt ljus.

Text och foto: Kerstin Persson

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden skall tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”

Miljö kvalitetsmålet ”god bebyggd miljö”, ett av femton nationella miljö kvalitetsmål som riksdagen antagit.

Ann Lindqvist turnerar i landets kommuner. Hon är arkitekt och vill få politiker att börja tänka på bebyggelsemiljöfrågor som en del av vardagspolitiken.

– Det har varit låg energi i de frågorna en tid. Det krävs modiga politiker för att våga satsa på bebyggelsemiljöfrågor, de ger inga snabba politiska poäng. Men många inser att man måste satsa på mer än vård, skola och omsorg för att hävda sig mot andra kommuner – eller få invånarna att vilja bo kvar.

Ann Lindqvist arbetar på Svenska Kommunförbundet. Sen ett år tillbaka driver hon ett projekt kallat ”God bebyggd miljö – en del av välfärden”. Målet är att inspirera kommunerna att utveckla goda livsmiljöer för sina invånare. Ann Lindqvists villkor för ett besök är att kommunen ställer upp med folk från många nämnder och förvaltningar, inte bara stadsbyggnad och gatu-park utan även kultur, social och fritid. Alla har sitt att bidra med och man behöver tänka på tvären och inte enligt stuprörsmodellen, säger hon.

– Det går inte att komma ut till kommunerna och bara tala om gestaltungsfrågor och arkitektur, säger Ann Lindqvist, även om mitt arkitekt hjärta klappar för det. När man talar med politiker måste man tala om livet, hela livsmiljön. Poängtera att god bebyggd miljö är en välfärdsfråga.

– Vi uppmanar varje kommun att ta reda på vad god bebyggd miljö betyder för just dom. Det kan handla om trygghet, om att våga gå ut. Eller om sociala frågor och om jämlikhet. Jag ser att våra besök är god draghjälp för stadsarkitekterna bara genom att frågan kommer upp. Det uppstår livfulla samtal i en bred grupp.

Halvvägs i projektet, som pågår till senhösten 2003, har hon sett att det finns stort intresse i många kommuner. Och att det finns behov av nya arbetssätt. Ökad samverkan över förvalt-

nings- och kommungränser, med företagare och fastighetsägare är framtidens melodi.

Ann Lindqvist har funnit många goda exempel under sina resor: Västra Härjedalen har gjort ett eget designprogram. Invånarna fick frågan vad som är speciellt för Härjedalen och svarade: Den äldre bebyggelsen. Utifrån den kan bygden utvecklas – för det duger inte heller att bli ett Skansen. Men man har insett att turisterna inte kommer för att se mexitegelvillor.

Enköping har blivit känt för sina parker och grönområden. De fungerar som barnomsorg och äldreomsorg, framhåller stadsträdgårdsmästaren Stefan Mattson. De är också ett exempel på att förvaltningsgränserna överskrids när man ser kommunen som en helhet.

I Småland har Eksjö, Nässjö, Sävsjö, Vetlanda och Aneby bildat ett kommunalförbund för gemensamma frågor. Och Strängnäs har ansökt om att bli en ”slow city”, som fokuserar livskvalité. Kommunala råd för brottsbekämpning och mentorer för att klara den kommande generationsväxlingen i kommunerna är andra idéer.

Men det finns också missförstånd: Kommuner som tror att allt är frid och fröjd för att de har gamla fina hus – även om dessa innehåller tomma affärslokaler för att folk handlar i externa köpcentra och kommunen är osams med fastighetsägarna. Det är inte det som är god bebyggd miljö och Ann Lindqvist vill få dem att se till innehållet och livet i staden också.

Hon har varit stadsarkitekt, längst i Gnesta kommun men också i Upplands-Bro och Salems kommuner. Arbetet med projektet har fått henne att se stadsarkitektrollen i lite annat ljus.

– Förut var jag säkrare och tyckte att stadsarkitekten klarade ”helhetssynen”. Nu ser jag tydligare stadsarkitektens uppgift att involvera många för att uppnå god bebyggd miljö ur ett verkligt helhetsperspektiv. ■